

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
Verschijnt maandelijks

26e jaargang nr. 10 - oktober 1976

INHOUD: 8 bladzijden
HOLTEDIEREN pag. 17—18
VELDWERK pag. 99—100
COLLECTIETECHNIEK pag. 49—50
VARIA MARITIMA pag. 329—330

FOUTIEVE PAGINERING

Helaas is, zoals u al ontdekt zult hebben, in de paginering van Mariene flora een fout geslopen. De bladzijden 23 en 24 hadden 25 en 26 genummerd moeten zijn. Omdat inmiddels ook de bladzijden 25 en 26 zijn verschenen, verzoeken wij u bij de ten onrechte genummerde pagina's 23 en 24 een a te zetten. Dan kan de rest zo blijven. Hartelijk dank voor uw medewerking en onze oprechte verontschuldiging voor de fout.

Red.

BELANGRIJKE OPROEP

Het is een zeer verheugend verschijnsel dat *Biologia Maritima* zich in een enorme groeiperiode bevindt. Elke week nieuwe vrienden brengt niet alleen steeds meer administratief werk mee, maar met de groei van het aantal belangstellenden groeien ook andere behoeften waaraan voldaan moet worden en waarvoor vrijwilligers nodig zijn om dit te verwezenlijken. Wij beschikken over een goed functionerende staf van medewerkers, die de meest uiteenlopende werkzaamheden verzorgen, maar ook hun mogelijkheden hebben grenzen. Zo heeft ieder maar één rechterhand.

De noodzaak begint zich duidelijk af te tekenen, dat wij het aantal medewerkers moeten uitbreiden. Er zijn bepaalde werkzaamheden die nu liggen te wachten of waaraan te weinig tijd besteed kan worden eenvoudig door gebrek aan man-

vrouwkracht. Daarom roepen wij onze jongere, maar ook wat oudere leden op ons de helpende hand te reiken. Overweegt u eens of het niet juist voor u iets zou zijn om deel uit te gaan maken van de groep, die allerlei nog te realiseren plannen in petto heeft. Deze zouden wij zo graag met uw hulp in uw en veler belang tot werkelijkheid maken.

Heeft u geen schroom. Meent u ons te kunnen helpen, neemt u dan telefonisch contact op of komt u eens op een woensdagavond naar het museum, waar een vaste kern enthousiaste medewerkers ook voor u werkzaam is (aanvang \pm 19.30 uur aan de Zuidhollandlaan 5 Den Haag). Wij menen dat deze oproep vooral gericht is aan degenen, die in en rond Den Haag wonen. Toont uw activiteit en medeleven. Er is werk aan de winkel. Wij wachten in spanning.

B.E.

GESLAAGDE EXCURSIE OP DE OOSTERSCHELDE

Op 15 augustus j.l. heeft de heer A. Cornelisse, oesterkweker te Yerseke, een aantal van ons met zijn boot meegenomen voor een tocht over de Oosterschelde. Er waren voor deze excursie maar liefst 50 deelnemers — meer konden er niet mee — onder wie verscheidene Belgen. Het verheugt ons dat de belangstelling uit België voor onze excursies steeds groter wordt.

Onze bestemming was een van de percelen van de heer Cornelisse op de Yerskse Oesterbank, een vrij ondiep gedeelte van de Oosterschelde ten oosten van Yerseke. De zee is hier verdeeld in vakken (percelen) met een oppervlakte van 5 of 7,5 ha. Die percelen die in de getijzone liggen zijn omgeven door dammetjes van puin en mosselschelpen. Alle percelen dragen een nummer; deze nummers zijn aangebracht op staken op de hoeken van de percelen, die ook bij hoogwater nog boven water uitsteken. Om de

percelen uit de verte te kunnen herkennen zijn aan veel staken nog andere herkenningstekens opgehangen. De wonderlijkste dingen worden daarvoor gebruikt, zoals kerstbomen, fietswielen, reclamevlaggen en kunststof teiltjes.

Op het hoogste gedeelte van de dam om het betreffende perceel liet de heer Cornelisse de boot aan de grond lopen; het wachten was daarna op het lage water. Toen tenslotte de boot geheel droog lag, konden we met een trapje van boord om te gaan verzamelen. Heel bijzondere vondsten zijn er niet gedaan, maar deze manier van verzamelen is natuurlijk erg leuk. Je komt zo nog eens op plaatsen die anders haast onbereikbaar zijn.

In een hoek van het perceel had de heer Cornelisse als proef een paar rijen dakpannen gezet, om te zien of het nog lonend kon zijn op deze traditionele manier oesterbroed op te vangen. Deze proef is helaas mislukt, vooral door het overvloedig voorkomen van de Japanse oester-soort *Crassostrea gigas* (Thunberg, 1793). Deze snel groeiende exoot liet al spoedig geen plaats meer over voor broed van de gewone oester. *Crassostrea gigas* is als consumptie-oester in de Oosterschelde ingevoerd. Omdat de consument hem versmaadt is men met deze invoer opgehouden. De soort handhaaft zich echter bijzonder goed en plant zich zo snel voort, dat haast van een plaag gesproken kan worden. We zullen te zijner tijd in een uitgebreider artikel op deze soort terugkomen.

Onder scherven van dakpannen werden enkele exemplaren van de tunicaat *Styela clava* Herdmann aangetroffen. Dit manteldier is ongeveer 10 cm lang, beigebruin van kleur en volgens de literatuur een soort die momenteel aan de zuidkust van Engeland op bepaalde plaatsen algemeen voorkomt. Hij stamt oorspronkelijk uit de Japanse wateren, de zee van Okhotsk, Korea en Siberië. Mogelijk is

de soort met oesterimporten naar ons land gekomen. Enkele exemplaren zijn in de collecties van het Zeebiologisch Museum te Den Haag opgenomen.

Na afloop van de excursie werd de heer Cornelisse, die geheel belangeloos zijn medewerking had verleend, als dank een Artis-encyclopedie aangeboden.

W.V.

PATELLA ALS LEKKERNIJ

Patellasoorten worden in verschillende landen met smaak geconsumeerd. Portugezen van de Azoren zijn enorme liefhebbers van deze mariene lekkernij. Zij eten ze zo graag dat een exporthandel in het leven is geroepen om Portugezen, die momenteel in Canada leven, regelmatig van kersverse Patella's te voorzien. Nadat de Patella's van de rotsen zijn gestoken worden twee dieren met hun voetzool tegen elkaar geplakt. De een zuigt zich aan de ander vast en op die manier overleven ze, verpakt in plasticzakken, de vliegreis naar Canada. Jammer dat onze imitatie rotskusten zo spaarzaam of in het geheel niet bedeed zijn met Patella's en wij deze lekkernij moeten missen.

DE ZONDVLOED

Een geoloog van de universiteit van Miami, prof. Cesare Emiliani, heeft uit bodemonsters, afkomstig uit de Golf van Mexico, afgeleid, dat omstreeks 11600 jaar geleden het zoutgehalte van het water daar plotseling sterk is verminderd. De verklaring daarvoor, aldus deze geoloog in Science, moet worden gezocht in grote hoeveelheden zoet water, hetgeen zal samenhangen met het zich terugtrekken van de ijskap aan het einde van de ijstijd. Dit alles zal tevens een stijging van de zeespiegel hebben meegebracht, een verschijnsel dat stellig gepaard zal zijn gegaan met grote overstromingen.